

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet Nya regler om aktiva åtgärder mot diskriminering (SOU 2014:41), dnr A2014/2355/DISK

Universitetskanslersämbetets svar utgår inledningsvis från dispositionen i betänkandets sammanfattning och därefter kommenterar ämbetet några avsnitt i betänkandet.

Universitetskanslersämbetet instämmer med utredningens förslag om att det alltså bör finnas lagreglerade krav på att arbetsgivare och utbildningsanordnare ska utföra ett arbete med aktiva åtgärder och att de anges i diskrimineringslagen. Ämbetet tillstyrker att arbetsgivares och utbildningsanordnares arbete med aktiva åtgärder ska utvidgas till att omfatta samtliga sju diskrimineringsgrunder, att det införs en definition av begreppet aktiva åtgärder och att arbetet ska bedrivas enligt den angivna arbetsmetoden i den föreslagna omfattningen för arbetsgivare och utbildningsanordnare. Ämbetet tillstyrker förslagen om att det ska finnas riktlinjer och rutiner i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier, att det införs en samverkansskyldighet på universitets- och högskoleområdet och att den utvidgas vad gäller arbetsgivarens skyldighet att lämna information till arbetstagarorganisationer i förhållande till vilka arbetsgivare har slutit kollektivavtal med.

Ämbetet avstyrker förslaget om att lönekartläggning ska ske varje år i stället för som enligt gällande rätt vart tredje år.

Ämbetet tillstyrker förslaget om att ta bort kraven på att en arbetsgivare med fler än 25 anställda vart tredje år ska upprätta en jämställdhetsplan respektive en handlingsplan och att det i stället införs ett krav på att det systematiska arbetet ska dokumenteras varje år. Ämbetet är även positivt till förslagen om att arbetsgivare som sysselsätter mellan 10-24 arbetstagare ska dokumentera lönekartlägningsarbetet och att utbildningsanordnare årligen skriftligen ska dokumentera arbetet med aktiva åtgärder på det föreslagna sättet. Ämbetet tillstyrker även förslagen om att Diskrimineringsombudsmannen (DO) ska vara tillsynsmyndighet, att det införs en definition av begreppet tillsyn i diskrimineringslagen och att DO ges rätt att utfärda vitesföreläggande som ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Avsnitt 9.6.1 Arbetsgivaren ska årligen genomföra en lönekartläggning

Universitetskanslersämbetet avstyrker utredningens förslag att lönekartläggning ska genomföras varje år i stället för enligt gällande rätt vart tredje år. Ämbetet anser att det är för tidskrävande och innebär en för stor administrativ börda för arbetsgivare. Vidare tycks inte de löneskillnader som finns mellan kvinnor och män ha påverkats av frekvensen av lönekartläggningar, varför ämbetet inte ser att årliga lönekartläggningar har så stor effekt.

Avsnitt 9.8.1 Det systematiska arbetet ska dokumenteras årligen

Universitetskanslersämbetet tillstyrker förslaget om att det systematiska arbetet med aktiva åtgärder ska dokumenteras varje år och innehålla en redogörelse för alla delar av det systematiska arbetet avseende de områden som anges i lagen och för hur den lagstadgade samverkansskyldigheten fullgörs. Ämbetet anser att det är lämpligt att dokumentationen är samlad, vilket skulle underlätta möjligheten att utöva tillsyn.

Avsnitt 9.10.4 Samverkan

Universitetskanslersämbetet tillstyrker förslaget om att utbildningsanordnare ska samverka med representanter för studenter och anställda i verksamheten i arbetet med aktiva åtgärder. Ämbetet delar utredningens mening om att det är av stor vikt att arbetet förankras i verksamheten hos de olika grupperna.

Avsnitt 11.4.1 Tillsyn ska regleras i diskrimineringslagen

Universitetskanslersämbetet tillstyrker förslaget om att reglerna om aktiva åtgärder i diskrimineringslagen även i fortsättningen regleras i diskrimineringslagen.

Ämbetet anser att de krav som anges i 1 kap. 5 § högskolelagen (1992:1434) om främjande av olika delar av högskolornas verksamhet är allmänt hållna och det är enligt ämbetets mening svårt att utöva tillsyn med stöd av denna bestämmelse. Ämbetet delar utredningens förslag om att det på universitets- och högskoleområdet framstår som lämpligast att behålla bestämmelserna om skyldighet att vidta aktiva åtgärder i diskrimineringslagen. Ämbetet anser vidare att det inte finns något behov av att flytta regler om aktiva åtgärder till högskoleförfattningarna eller att tydligare definiera bestämmelsen i högskolelagen så att de *inte* omfattar arbete med diskrimineringsgrunderna.

Avsnitt 11.4.2 Tillsynsmyndighet över diskrimineringslagen

Universitetskanslersämbetet tillstyrker förslaget om att DO alljämt ska vara tillsynsmyndighet i fråga om att utöva tillsyn över att reglerna om aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen, och föreskrifter meddelande med stöd av denna, följs. I sin tillsynsverksamhet uttalar sig ämbetet inte i frågor som en annan tillsynsmyndighet har tillsyn över.

Detta yttrande har beslutats av universitetskanslern Harriet Wallberg efter föredragning av verksjuristen Anna Sandström i närvaro av chefsjuristen Christian Sjöstrand och den seniora rådgivaren Gunilla Jacobsson. I ärendets handläggning har även HR-strategen Lena Nirland deltagit.

Harriet Wallberg

Anna Sandström